

ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท
และการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**Impact of Social Responsibility the Composition of the Board of Directors
and Disclosure of Sustainability Report that Affect Efficiency
Performance of Companies Listed on the Stock
Exchange of Thailand**

นิภาพร พิระภาค และ ฐิตาภรณ์ สินจรรณศักดิ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Nipaphorn Pirapark and Titaporn Sincharoonsak

Sripatum University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ninipaphorn.1819@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

ปัจจุบันองค์การธุรกิจเริ่มให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ โดยกำหนดกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสุขภาพแวดล้อมและการดูแลสังคมและชุมชนควบคู่กัน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 272 บริษัท โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน 2) องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน และ 3) การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลลัพธ์ที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางที่ผู้บริหารนำไปปรับใช้ในการบริหารงานและควบคุมการทำงานกำกับดูแลให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กรเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 17 กรกฎาคม 2567

Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่า และสะท้อนถึงควมมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร

คำสำคัญ: องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท; การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน; ความรับผิดชอบต่อสังคม; ประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน

Abstract

Nowadays, business organizations are beginning to pay attention to the impacts that occur on society, communities, and the environment. In parallel with the operations of the business by setting business strategies, taking into account the conservation of natural resources, as well as preserving the environment and taking care of society and communities together. This research aimed to investigate the impact of the social responsibility composition of the board of directors and disclosure of sustainability reports that affects performance efficiency of companies listed on the stock exchange of Thailand. This study was a quantitative research. Data were collected from the annual reports (56-1) using a sample of 272 listed firms. The collected data were analyzed using multiple linear regression. The results revealed that 1) the corporate social responsibility had an impact on performance efficiency, 2) the composition of the board of directors had an impact on performance efficiency and 3) Disclosure of sustainability report had an impact on performance efficiency at statistically significant levels of 0.05. The results can be used as guidelines that executives can apply in managing and controlling work to ensure good business performance in the long term to ensure that there is fairness and transparency within the organization. To build competitiveness, lead to growth and increase value and reflects the efficiency of business operations and is used as a guideline for conducting business to bring maximum benefit to the organization.

Keywords: Composition of the board of directors; Disclosure of sustainability reports; Social responsibility; Performance efficiency

บทนำ

ในปัจจุบันการดำเนินงานของบริษัทควรคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติลดจนการรักษา สภาพแวดล้อมและการดูแลสังคมและชุมชนควบคู่กัน ด้วยการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ โดยดำเนินธุรกิจด้วยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้มีความสำคัญกับการเปิดเผยรายงานผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมเป็นการบริหารจัดการในรูปแบบที่แสดงออกถึงการมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการยึดหลักการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของบริษัท ชุมชน และสังคม โดยบริษัทต่าง ๆ นิยมนำแนวคิดปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเมื่อนำมาประยุกต์กับรูปแบบการดำเนินธุรกิจคือการไม่แสวงหาผลกำไรจนเกินควร บริษัทควรมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้การดำเนินงานของบริษัท คณะกรรมการบริษัทถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่าง

ยิ่งเนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมายหรือเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการให้ดำเนินการมีบทบาทที่สำคัญในการควบคุมพฤติกรรมในการบริหารจัดการผลกำไรของผู้บริหาร (Ferreira and Matos, 2008 : 499) การวางแผนการบริหารงาน วางแผนกลยุทธ์ กำกับติดตาม ควบคุมและตรวจสอบเพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและบรรลุปเป้าหมายที่วางไว้ (รุ่งฟ้า พรหมบุตร, 2557 : 4) ดังนั้น องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งบริษัทมีโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทที่เหมาะสม มีความเป็นอิสระจะสามารถติดตามและควบคุมการทำงานของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อรุณี ยศบุตร, 2563 : 95)

ประเด็นปัญหาการวิจัยนี้ ได้แก่ 1. พฤติกรรมการแสวงหาผลประโยชน์บิดเบือนข้อมูลทางการเงินเพื่อประโยชน์ส่วนตนของผู้บริหารหรือเพียงคนบางกลุ่ม บางหน่วยงานแสดงให้เห็นถึงความไม่ซื่อสัตย์สุจริตของคณะผู้บริหาร 2. ความไม่โปร่งใสของคณะกรรมการหรือผู้บริหารบริษัท ขาดความเชื่อมั่นจากนักลงทุนที่สนใจที่จะร่วมลงทุนกับกิจการอันจะส่งผลต่อการดำเนินงานของกิจการ และ 3. ขาดการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัท ให้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียรับทราบ จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพผลการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565 และใช้ข้อมูลของตัวอย่างแต่ละบริษัทเป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนบริษัททั้งสิ้น 880 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567: ออนไลน์)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 272 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี สมบูรณ์ งบการเงินอย่างครบถ้วนต่อสาธารณชน และต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) โดยใช้ข้อมูลจากทุกหมวดอุตสาหกรรม ยกเว้น กลุ่มธุรกิจการเงิน และกลุ่มฟื้นฟูกิจการ เนื่องจากงบการเงินอาจมีการจัดประเภทรายการที่แตกต่างไป

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและการวัดค่าตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

3.1.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) 8 ด้านในการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการนับจำนวนค่าการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละด้านมาเป็นตัวแทนของปริมาณที่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่มีความชัดเจนมากที่สุด (Lajili & Zeghal, 2005 : 125) สำหรับดัชนีปริมาณเชิงสัมบูรณ์ จากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงินประจำปี จากนั้นนำจำนวนค่าทั้งหมดที่เปิดเผยไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อกำหนดระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งแบ่งระดับในการเปิดเผยข้อมูลเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 20, 40, 60, 80, และ 100 เป็นตัวกำหนดในการพิจารณาระดับคะแนนปริมาณในการเปิดเผยข้อมูล 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ

3.1.2 องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท (Board Composition: Board) ประกอบด้วย 1) จำนวนของคณะกรรมการ (BSIZE) จำนวนของคณะกรรมการต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 12 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาด ประเภท และความซับซ้อนของธุรกิจ 2) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ (INDD) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดให้ต้องมีสัดส่วน

กรรมการอิสระจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะ และต้องมีไม่ต่ำกว่า 3 คน โดยสัดส่วนกรรมการอิสระสามารถวัดค่าด้วยอัตราส่วนจำนวนกรรมการอิสระต่อจำนวนกรรมการทั้งหมดของบริษัท 3) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (ACE) มีคุณสมบัติเป็นกรรมการอิสระ ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทมีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้ ต้องมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ไม่เกิน 3 คน และ 4) การควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL) สามารถวัดค่า ได้แก่ 1 หมายถึง บริษัทมีการควบรวมตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการในคนเดียวกัน, 0 หมายถึง บริษัทมีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ

3.1.3 การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน (Sustainability Disclosure and Reporting: SDR) ประกอบด้วย ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3) และด้านเศรษฐกิจ (SDR4) โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลรายงานความยั่งยืน ได้แก่ บริษัทเปิดเผยข้อมูล 1 ประเด็น ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน, บริษัทไม่เปิดเผยข้อมูล ให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน และหลังจากที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนแต่ละบริษัทเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะนำค่าคะแนนที่ได้จากการเก็บรวบรวมสถิติการเปิดเผยข้อมูลในกระดาษทำการวัดระดับการเปิดเผยรายงาน หาระดับการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Scale) (Cooke, 1989 : 171-195)

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน (Performance Efficiency: PFE) ประกอบด้วย 1) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) 2) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) 3) อัตราผลตอบแทนจากการขาย (ROS) 4) ราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (PER) 5) กำไรต่อหุ้น (EPS) 6) ราคาตลาดต่อหุ้น (PBL)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2565

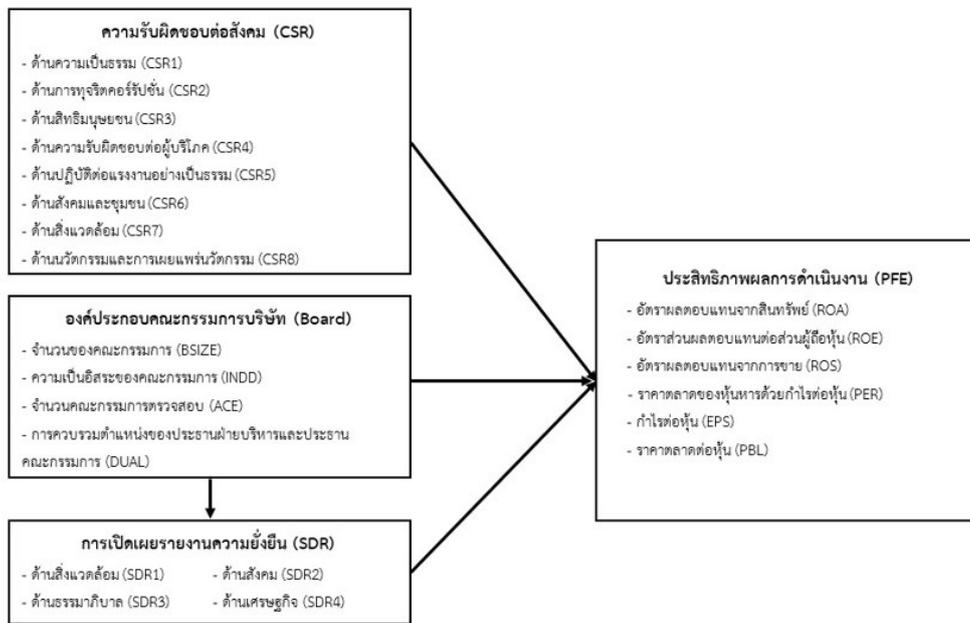
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (MIN) ค่าสูงสุด (MAX) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยใช้ทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์กันโดยใช้ค่าสถิติ Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) เพื่อให้สอดคล้องและ

เหมาะสมกับการนำไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Burns & Grove, 1993) และ 2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคุณ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย	รายการทดสอบ	ความรับผิดชอบต่อสังคม	อิทธิพล		ผลการทดสอบ
			เชิงบวก (+)	เชิงลบ (-)	
1	ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ด้านสิทธิมนุษยชน (CSR3) ด้านปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (CSR5)	✓		ยอมรับ
2	ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ด้านสิทธิมนุษยชน (CSR3) ด้านสังคมและชุมชน (CSR6)	✓		ยอมรับ
3	ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย	ด้านความเป็นธรรม (CSR1) ด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7) ด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรม (CSR8)	✓		ยอมรับ
4	ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น	ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (CSR4) ด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7)	✓		ยอมรับ
5	ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น	ด้านสังคมและชุมชน (CSR6) ด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7)	✓	✓	ยอมรับ
6	ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น	ด้านความเป็นธรรม (CSR1) ด้านปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (CSR5)	✓		ยอมรับ

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิทธิมนุษยชน (CSR3) และด้านปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (CSR5) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (2) ด้านสิทธิมนุษยชน (CSR3) และด้านสังคมและชุมชน (CSR6) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (3) ด้านความเป็นธรรม (CSR1) ด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7) และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสาร (CSR8) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย (4) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (CSR4) และด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (5) ด้านสังคมและชุมชน (CSR6) มีผลกระทบเชิงลบต่อกำไรต่อหุ้น และด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น และ (6) ด้านความเป็นธรรม (CSR1) และด้านปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (CSR5) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบผลกระทบขององค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย	รายการทดสอบ	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท	อิทธิพล		ผลการทดสอบ
			เชิงบวก	เชิงลบ	
			(+)	(-)	
7	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	จำนวนของคณะกรรมการ (BSIZE) การควบคุมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL)	✓		ยอมรับ
8	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	จำนวนของคณะกรรมการ (BSIZE) การควบคุมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL)	✓		ยอมรับ
9	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (ACE) การควบคุมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL)	✓		ยอมรับ

บวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย				
10	องค์ประกอบ คณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น	ความเป็นอิสระของ คณะกรรมการ (INDD)	✓	ยอมรับ
11	องค์ประกอบ คณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น	การควมรวมตำแหน่งของ ประธานฝ่ายบริหารและประธาน คณะกรรมการ (DUAL)	✓	ยอมรับ
12	องค์ประกอบ คณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น	ความเป็นอิสระของ คณะกรรมการ (INDD) การควมรวมตำแหน่งของ ประธานฝ่ายบริหารและประธาน คณะกรรมการ (DUAL)	✓	ยอมรับ

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า (7) องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท จำนวนของคณะกรรมการ (BSIZE) และการควมรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (8) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (9) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย (10) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (11) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น และ (12) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 สรุปผลการทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย	รายการทดสอบ	การเปิดเผยรายงานความ ยั่งยืน	อิทธิพล		ผลการ ทดสอบ
			เชิงบวก (+)	เชิงลบ (-)	
13	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ด้านธรรมาภิบาล (SDR3) ด้านเศรษฐกิจ (SDR4)	✓		ยอมรับ
14	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น	ด้านธรรมาภิบาล (SDR3)	✓		ยอมรับ
15	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อ อัตรากำไรต่อหุ้น	ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3)	✓		ยอมรับ
16	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อ ราคาตลาดของหุ้นหารด้วย กำไรต่อหุ้น	ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3)	✓		ยอมรับ
17	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อ กำไรต่อหุ้น	ด้านเศรษฐกิจ (SDR4)	✓		ยอมรับ
18	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อ กำไรต่อหุ้น	ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3)	✓		ยอมรับ

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า (13) การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน ด้านธรรมาภิบาล (SDR3) และด้านเศรษฐกิจ (SDR4) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (14) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (15) ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) และด้านธรรมาภิบาล (SDR3) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย (16) ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) และด้านธรรมาภิบาล (SDR3) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (17) ด้านเศรษฐกิจ (SDR4) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวก

ต่อกำไรต่อหุ้น และ (18) ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) และด้านธรรมาภิบาล (SDR3) มีผลกระทบต่อตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนราภรณ์ สุขอยู่ และ ดารารัตน์ โปธ์ประจักษ์ (2558 : 169) ที่พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน ทั้ง 2 กลุ่มเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีสูงที่สุดนอกจากนี้พบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 10 ด้านไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ โนชัย (2562 : 22) ที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชน (COM) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดส่วนมากเป็นกิจกรรมเพื่อชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นกิจกรรมภายหลังกระบวนการ รองลงมาคือด้านการจ้างงาน (EMP) และด้านสิ่งแวดล้อม (ENV) ได้คะแนนต่ำสุด ซึ่งบริษัทส่วนใหญ่ไม่มีการนำเสนอนโยบายด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในรายงาน

2. ศึกษาองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา (2558 : 66) ที่พบว่า จำนวนคณะกรรมการและโครงสร้างผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงาน แต่งานวิจัยนี้ไม่พบว่าสัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริษัท และประธานกรรมการบริหารมีใช้คนเดียวกันมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงานของกิจการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะณัฐ ฤณพุทธม (2561 : 227) ที่พบว่า 1) จำนวนครั้งในการประชุมและระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้าไม่มีนัยสำคัญในขณะที่ขนาดกรรมการของบริษัท สัดส่วนกรรมการอิสระ สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบันและสัดส่วนผู้ถือกระจุกตัว ตลอดจนขนาดของบริษัทสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข มีผลทำให้ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ส่วนการควบตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด มีผลทำให้ผลการดำเนินงานลดลง และ 2) การควบตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีทำให้การบริหารกำไรลดลงเมื่อวัดโดยตัวแบบตัวแบบ Modifies Jones สัดส่วนกรรมการอิสระ มีผลทำให้การบริหารกำไรลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ทัดเทียม และพิมพ์ิตา พรหมมา (2563 : 151) ที่พบว่า ปัจจัยความเสี่ยง

มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงาน ขณะที่จำนวนของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ และประเภทของผู้สอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. ศึกษาการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิภักดิ์ ปินตา (2559 : 112) ที่พบว่า อัตราผลกำไรสุทธิต่อรายได้รวม อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของกลุ่ม **DJSI** และกลุ่ม **Non-DJSI** ไม่มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ความยั่งยืนไม่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ส่วนรายได้สุทธิและขนาดขององค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่ม **DJSI** และ **Non-DJSI** และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพงศ์ วุ่นแสง (2561 : 120) ที่พบว่า ลักษณะกิจการเป็นตัวกำกับที่มีอิทธิพลร่วมกับการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับมูลค่าราคาตลาดของหุ้น พบว่า ขนาดของกิจการมีอิทธิพลร่วมกับการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในมิติด้านเศรษฐกิจ

จากงานวิจัยนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยนี้ได้ใช้แนวทางการเพิ่มตัวแปรตามเข้าไปที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากการขาย (**ROS**), ราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (**PER**), กำไรต่อหุ้น (**EPS**), ราคาตลาดต่อหุ้น (**PBL**) เป็นต้น เพื่อให้ผลสะท้อนไปถึงกลุ่มนักลงทุนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทราบว่าผลประกอบการของบริษัทที่จะลงทุนนั้นมีผลประกอบการเป็นอย่างไร และทำให้ได้รับรู้ผลประกอบการในแต่ละด้านของบริษัทที่ลึกลงไปอีกเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ และปรับเปลี่ยนการเก็บรวบรวมข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการใช้แบบสอบถามจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มเติมในบางประเด็นเพื่อให้ผลการศึกษามีมิติที่กว้างและสะท้อนผลการศึกษาที่แท้จริงเพิ่มมากขึ้น

1.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรความรับผิดชอบต่อสังคมในมิติอื่น เช่น ธรรมชาติขององค์กร การต่อต้านการทุจริต และระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทเพื่อให้ผลการศึกษามีมิติที่กว้างมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควรให้ความสำคัญกับบทบาทของ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสารนวัตกรรม และบทบาทของ องค์กรประกอบคณะกรรมการบริษัทในประเด็นการควรวรมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธาน คณะกรรมการ และในส่วนของ การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน ด้านธรรมาภิบาล เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- จีราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา. (2558). กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี และผลการดำเนินงานของกิจการ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*. 8 (1), 66-77.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2567). รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: <https://www.set.or.th>.
- ธนพงศ์ วุ่นแสง. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานการพัฒนายั่งยืนกับมูลค่าราคาตลาดของหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นราภรณ์ สุขอยู่ และ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- นิธิภักดิ์ ปินตา. (2559). ผลกระทบของรายงานความยั่งยืนต่อผลการดำเนินงานขององค์กรสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มประเทศอาเซียน. *วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 2 (6), 112-126.
- นิตยา ทัดเทียม และ พิมพิศา พรหมมา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*. 15 (3), 183-195.
- ปิยะณัฐ ฤณพุทธม. (2561). ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ คุณภาพการสอบบัญชีที่มี ต่อผลการดำเนินงานผ่านการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- รังสรรค์ โนชัย. (2562). อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจและภาษา*. 7 (2), 22-31.
- รุ่งฟ้า พรหมบุตร. (2557). ขนาดและองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทกับนโยบายการจ่ายเงินปันผล : หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อรุณี ยศบุตร. (2563). องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทกับคุณภาพกำไร: หลักฐานเชิงประจักษ์จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*. 13 (1), 33-48.
- Burns, N., & Grove, S. K. (1993). *The practice of nursing research conduct, critique and utilization*. (2nd ed.) W B Saunders, Philadelphia, Pennsylvania.
- Cooke, T. E. (1989). Voluntary corporate disclosure by Swedish companies. *Journal of International Financial Management & Accounting*. 1 (2), 171-195.
- Ferreira, M. A., & Matos, P. (2008). The colors of investors' money: the role of institutional investors around the world. *Journal of Financial Economics*. 88 (3), 499-533.
- Lajili, K., & Zéghal, D. (2005). A content analysis of risk management disclosures in Canadian annual reports. *Canadian Journal of Administrative Sciences/Revue Canadienne des Sciences de Administration*. 22 (2), 125-142.